

Zaslužni prof. p. dr. Metod Benedik (1943–2025)

Dne 23. januarja 2025, na god sv. Frančiška Saleškega, zavetnika katoliških novinarjev, je v slovenskem prostoru in v medijih završala novica, da je k Očetu odšel zaslužni profesor Teološke fakultete Univerze v Ljubljani p. dr. Metod Benedik (1943–2025). Doma iz Šmartina pri Kranju je po osnovnem šolanju v domačem kraju postal gojenec kapucinskega semenišča v Osijeku, kjer je leta 1962 tudi maturiral. V duhovnika je bil posvečen leta 1968. Študij je nadaljeval na Fakulteti za cerkveno zgodovino Papeške univerze Gregoriana v Rimu, kjer je leta 1973 tudi doktoriral s tezo o kapucinih na slovenskih tleh v letih 1600–1750. Mladi doktor p. Benedik je po vrnitvi v domovino postal honorarni predavatelj predmeta Zgodovina Cerkve na Teološki fakulteti. Pozneje je postal docent (1976), izredni (1985) in redni profesor (1990). Poleg pedagoškega dela je na Teološki fakulteti opravljal več vodstvenih funkcij in bil v letih 1990–1994 tudi njen dekan. Prav v času njegovega dekanovanja je prišlo do osamosvojitve Slovenije, v novih razmerah pa je bil dr. Benedik dejavno aktiven v različnih strokovnih telesih Univerze v Ljubljani in državnih institucijah ter tako pripomogel, da je bila sprejeta zakonodaja, s katero je Teološka fakulteta postala državno priznana fakulteta in bila leta 1992 vnovič vključena v Univerzo v Ljubljani. Ta mu je leta 2001 podelila zlato plaketo, leta 2013 pa je postal zaslužni profesor Teološke fakultete Univerze v Ljubljani.

Prof. dr. Metod Benedik je bil kot človek agilnega, raziskovalnega duha vpet v številne dejavnosti in organizacijske odbore različnih mednarodnih simpozijev, društev in organizacij. Svoje voditeljske sposobnosti je dokazoval tudi kot vodja raziskovalnih projektov, a najbolj je gotovo blestel v predavalnici. Kakor je zapisal prof. dr. Bogdan Kolar ob Benedikovi 80-letnici, so bili »vsi študentje teologije, ki so se na ljubljansko Teološko fakulteto vpisali med letoma 1973 in 2012,« študentje prof. dr. Metoda Benedika. Prav med njegovimi študenti kroži še lepo število dovtipov in prigod, ki so znova oživele prav ob profesorjevem slovesu. Mnogi se ob tem morda tudi spomnijo, kako pomemben je bil lahko za njegovo dobro voljo (zlasti v času izpitov) rezultat hokejskega derbija med Olimpijo in Jesenicami, kar je profesor vestno spremljal. Prav tako je med študenti najbrž le malo takšnih, ki se ne bi spomnili sloviti, neštetokrat izrečenih Benedikovih besed: »Sveti Duh je odločil in mi z njim ...« Na predavanjih seveda ni manjkalo različnih anekdot zgodovinskih osebnosti, včasih pa tudi kakšnih »zagovorjenih izrazov«, kot denimo »Mi škofje smo odločili ...«, ki so povzročili salve smeha. Že te drobne vrstice dokazujejo, da je bil profesor vedrega duha, poln življenja, ki pa se je včasih skrivalo

Foto: Ivo Žajdela.

pod nekoliko bolj robatim nastopom, začinjenim s kančkom sarkazma. A ta je z leti postopoma bledeel in v ospredje so vse bolj prodirali luč dobrote in vrelci znanja. Tega so se dobro zavedali tudi študentje in ga radi izbirali za mentorstvo bodisi pri diplomskih delih bodisi pri magistrskih ali doktorskih delih. Vse do zadnjih tednov je bil še kako vpet v to pedagoško dejavnost, saj je še v letu 2025 nameraval izpeljati to ali ono predavanje.

Ob predavateljski službi, pravzaprav poslanstvu, pa je bil kapucinski pater dr. Metod Benedik ves čas dejaven raziskovalec preteklosti, še posebej obdobja poznega srednjega veka in začetka novega veka. V ospredje svojega raziskovanja je postavljal zlasti zgodovino redovništva in obdobje katoliške preнове, zato se je posvečal zgodovini kapucinskega reda in njenih predstavnikov. Kot dolgoletni voditelj kapucinske skupnosti v Škofji Loki se je močno zavzel za raziskovanje življenja in dela uglednega kapucinskega pridigarja p. Romualda Marušiča (1676–1748), avtorja slovitega *Škofjeloškega pasijona*, najstarejšega v slovenščini pisanega dramskega besedila. Bil je med pobudniki ponovne oživitve pasijonske procesije in sodeloval pri uprizoritvah pasijona. Ob tem se je prof. Benedik zelo angažiral pri urejanju in predstavljanju kapucinske knjižnice v Škofji Loki. Ta je po njegovi zaslugi postala zgled »sodobno urejene historične knjižne zbirke«, kakor so zapisali v utemeljitvi za Trubarjevo priznanje, ki ga je Narodna in univerzitetna knjižnica (NUK) podelila zaslužnemu prof. dr. Benediku leta 2023.

Prof. dr. Metod Benedik je svoja spoznanja in odkritja predstavil na mnogih domačih simpozijih in mednarodnih konferencah. Izkazal se je tudi kot dolgoletni urednik *Acte Ecclesiasticae Sloveniae*, za katero je pridobil številne avtorje, ki so s svojimi razpravami in manj poznanimi arhivskimi dokumenti obogatili slovensko zgodovinoписje. Tudi sam je želel pomočjo pisane besede v različnih glasilih, znan-

Foto: Ivo Žajdela.

stvenih in poljudnih člankih, številnih znanstvenih priročnikih in mnogih monografijah svoja dognanja in zgodovino približati širšemu občinstvu. To je kot večč predavatelj rad storil tudi prek sodobnih medijev in bil pogosto vabljen pred radijske mikrofone in televizijske kamere. Zdaj bo njegov glas odmeval le še s posnetkov, a njegovi šegavi dovtipi ter ljubezen do slovenstva in preteklosti, ki jih je sejal med študente, bodo po Božji Previdnosti še dajali mnogotere sadove ... Zdaj, odpuščaš, Gospod, svojega vrednega služabnika – naj se spočije v Tebi!